

ГАЗЕТА
ВETERANІВ ВІЙНИ

З нами Правда, з нами Справедливість, з нами Чесність і Честь

Третій ТОСТ

2026 рік

ТРАВЕНЬ

№ 5 (785)

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА

Про встановлення розмірів разової грошової виплати до Дня Незалежності України, передбаченої Законами України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» і «Про жертви нацистських переслідувань», у 2026 році

З метою здійснення разової грошової виплати до Дня Незалежності України ветеранам війни, особам, на яких поширюється дія Законів України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» і «Про жертви нацистських переслідувань», Кабінет Міністрів України **постановляє:**

Установити, що разова грошова виплата до Дня Незалежності України здійснюється до 24 серпня 2026 р. в таких розмірах:

особам з інвалідністю внаслідок війни та колишнім малолітнім (яким на момент ув'язнення не виповнилося 14 років) в'язням концентраційних таборів, гетто, інших місць примусового тримання, визнаних особами з інвалідністю від загального захворювання, трудового каліцтва та з інших причин:

- I групи – 3100 гривень;
- II групи – 2900 гривень;
- III групи – 2700 гривень;

учасникам бойових дій, постраждалим учасникам Революції Гідності та колишнім неповнолітнім (яким на момент ув'язнення не виповнилося 18 років) в'язням концентраційних таборів, гетто, інших місць примусового тримання, а також дітям, які народилися в зазначених місцях примусового тримання їх батьків, – 1000 гривень;

особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, – 3100 гривень;

членам сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, статус яким встановлено згідно з пунктом 1 статті 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», членам сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України, дружинам (чоловікам) померлих осіб з інвалідністю внаслідок війни, які не одружилися вдруге, дружинам (чоловікам) померлих учасників бойових дій, учасників війни та жертв нацистських переслідувань, визнаних за життя особами з інвалідністю від загального захворювання, трудового каліцтва та з інших причин, які не одружилися вдруге, – 650 гривень;

учасникам війни та колишнім в'язням концентраційних таборів, гетто, інших місць примусового тримання, особам, яких було насильно вивезено на примусові роботи, дітям партизанів, підпільників, інших учасників боротьби з націонал-соціалістським режимом у тилу ворога – 450 гривень.

Прем'єр-міністр України Ю. СВИРИДЕНКО.

13 травня 2026 р. № 602, Київ.
Інд. 26.

РІШЕННЯ НА ПІДТРИМКУ ВETERANІВ ТА ЇХНІХ СІМЕЙ

Кабінет Міністрів України ухвалив низку важливих постанов і розпоряджень, які стосуються забезпечення потреб і гарантій ветеранів, ветеранок, членів їхніх сімей, родин полеглих воїнів. Документи розроблено Міністерством у справах ветеранів України.

2150 ветеранів війни та членів сімей полеглих отримають від держави кошти на житло.

Уряд затвердив розподіл субвенцій по регіонах на виплату грошової компенсації за житловою програмою Мінветеранів в обсязі майже 5,67 млрд грн. Кошти на придбання власного житла цього року отримають 2150 людей з інвалідністю внаслідок війни I–II групи, які захищали незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України, та члени сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць.

Підготовкою та проведенням міжнародних спортивних змагань і заходів за участі ветеранів опікуватиметься спеціальний оргкомітет.

Уряд затвердив план заходів із

забезпечення підготовки та організації проведення міжнародних спортивних змагань, участі офіційних збірних команд ветеранів війни від України в міжнародних спортивних заходах.

Рішення спрямовані на розвиток спорту ветеранів війни в Україні та залучення якомога більшої кількості Захисників і Захисниць до спортивних активностей, в тому числі й за кордоном.

Відповідальність за порушення під час надання статусів.

Уряд погодив проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо відповідальності за порушення вимог у сфері надання статусу

(Закінчення на 2-й стор.)

ОСНОВА УКРАЇНСЬКОЇ АРМІЇ

З нагоди Дня піхоти Президент України Володимир Зеленський зустрівся з українськими піхотинцями, привітав їх зі святом і відзначив державними нагородами.

ГЛАВА ДЕРЖАВИ наголосив, що піхота є основою української армії. За словами Володимира Зеленського, хоча зараз на фронті велике значення для ураження ворога мають дрони й кожен, хто їх застосовує, але саме присутність українського піхотинця визначає, де проходить лінія фронту.

«Армія тримається на вас, армія тримається на піхоті. Зараз, у травні, наше військове команду-

вання, Міністерство оборони, наш уряд упроваджують нові кроки, які дозволять Україні посилити піхотинців і нашу армію загалом. Це більш сильні контракти для піхотинців, це більш сильна підтримка, більш відчутний фінансовий ресурс, більше постачання всього необхідного обладнання – від FPV до НРК, а головне – це значно більша увага держави до піхоти», – зазначив Президент.

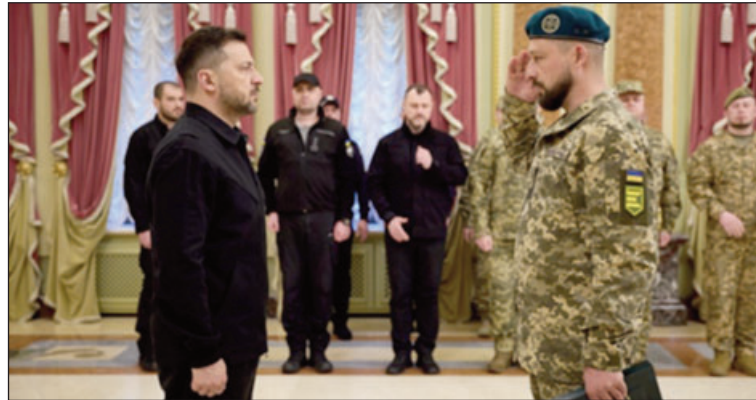
Володимир Зеленський також акцентував: маємо пам'ятати, що позиції української піхоти у війні – це кров і біль, сміливість і гордість українців, які б'ються заради України та віддають своє життя. Пам'ять полеглих воїнів ушанували хвилиною мовчання.

РЕАЛЬНА СИЛА НАШОЇ ДЕРЖАВИ

У День прикордонника Президент України Володимир Зеленський зустрівся з військовослужбовцями Державної прикордонної служби, привітав їх із професійним святом, відзначив державними нагородами та вручив підрозділам ДПСУ стрічки почесної відзнаки «За мужність та відвагу».

ГЛАВА ДЕРЖАВИ наголосив, що прикордонники тримають лінію державності поруч із Росією, боронять український суверенітет і разом з усіма Силами безпеки та оборони відбивають ворожі штурми на фронті.

«Без сили наших прикордонників неможливо уявити реальну силу нашої держави, і я вдячний вам за те, що українські прикордонники, всі наші підрозділи прикордонників, розвідка нашої прикордонної служби справді ефективні. Ми пишаємося сформованими бойовими бригадами «Помста», «Форпост», «Сталевий кордон», «Гарт» та мобільним прикордонним загonom «ДОЗОР», – зазначив Володимир Зеленський.

Президент подякував прикордонним загonom, які несуть службу на Сумщині, Харківщині, Чернігівщині, Херсонщині, Запоріжжі, Одещині, а також підрозділам швидкого реагування, прикордонній авіації та Морській охороні.

«Ми пам'ятаємо, чого вартує Україні така сила й такий захист. Ми пам'ятаємо, що це жорстокі бої кожного дня. На кордоні нашої держави, у наших прикордонних

громадах, на фронті, в нашому Чорному морі, на території ворога, коли ми проводимо наші цілком справедливі операції з повернення війни на ту територію, звідки війна прийшла до нас у дім», – наголосив Володимир Зеленський.

Глава держави закликав пам'ятати кожного воїна, який віддав своє життя за Україну. Присутні вшанували пам'ять полеглих захисників хвилиною мовчання.

Зверніть увагу!

ПРО ПОСЛУГИ ТА ПІЛЬГИ – ПРОСТОЮ МОВОЮ

ЦЕ ЗРУЧНИЙ ЧАТБОТ, який допомагає швидко знайти потрібну інформацію про послуги та пільги. Замість ручного пошуку в різних розділах порталу тепер достатньо написати запитання у пошуковому рядку в режимі «AI» – і система одразу видасть відповідь простою мовою із посиланнями на джерела.

AI-помічник працює на основі матеріалів порталу Ветеран Pro та ключових нормативно-правових актів у сфері ветеранської політики. Водночас він має інформаційний характер і не замінює консультацію фахівця із супроводу ветеранів й ветеранок.

Скористатися сервісом можуть усі відвідувачі порталу veteranpro.gov.ua.

Цифрові сервіси стають сучасними й доступними для ветеранів, ветеранок та їхніх сімей. Мінветеранів разом із Мінцифрою запустило на порталі Ветеран Pro новий сервіс – «AI-помічник».

Як це працює:

1. Перейдіть на veteranpro.gov.ua, у пошуковому рядку оберіть режим «AI».

2. Напишіть своє запитання, наприклад: «Які послуги можуть отримати УБД?» або «Де оформити статус особи з інвалідністю?».

3. Отримайте відповідь з поясненням і посиланнями на джерела / НПА. За бажанням можна авторизуватися через e-mail, щоб зберігати історію запитів.

Завдяки новому сервісу ви не

витрачатимете свій час на пошук інформації у різних розділах порталу – AI-помічник знайде для вас усе необхідне, швидко та простою мовою.

Нагадаємо, Ветеран Pro – це зручна цифрова платформа, створена Міністерством у справах ветеранів України для ветеранської спільноти. Тут кожен може швидко знайти потрібну послугу, розібратися в процедурах і зрозуміти, що саме держава пропонує для підтримки (докладніше – на 3-й і 5-й стор.).

Передплата

Побратиме, це наша з тобою газета!

ТРИВАЄ ПЕРЕДПЛАТНА КАМПАНІЯ НА ДРУГЕ ПІВРІЧЧЯ 2026 РОКУ

Газету Української Спілки ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів) «ТРЕТІЙ ТОСТ», де друкуються законодавчі матеріали з питань соціального захисту сімей загиблих військовослужбовців, інвалідів війни, учасників бойових дій, юридичні консультації, матеріали про життя і роботу організацій УСВА (територіальних, місцевих, районних), спогади, проза і поезія, можна передплатити у пунктах приймання передплати.

Оформити передплату з поточних місяців також завжди можна до 16 числа (включно) кожного місяця, що передує передплатному.

Мінімальний передплатний період – один місяць.

Вартість передплати на місяць – 18 грн,

на три місяці – 54 грн,

на шість місяців – 108 грн.

Вартість приймання передплати – 20 грн.

Наш індекс – 30224.

Підтримуйте газету воїнів-інтернаціоналістів «Третій тост» своєчасною передплатою.

В організаціях УСВА

Знову травень у житті і календарі, минув іще один рік нашого життя. Цього 15 травня виповнилося 38 років від початку виведення радянських військ із Республіки Афганістан.

У ТРЕТЮ НЕДІЛЮ ТРАВНЯ 1988 року молодими ветеранами-«афганцями» спільно з комсомольськими організаціями, трудовими колективами, студентами й мешканцями міста Дніпропетровська на території парку імені Тараса Шевченка було закладено камінь – пам'ятний знак. З цього моменту почалася підготовка до спорудження пам'ятника загиблим учасникам бойових дій в Афганістані. Під час закладки пам'ятного знака молоді ветерани війни домовились, що у третю неділю травня збиратимуться біля каменю або біля пам'ятника і проведуть День воїна-інтернаціоналіста Дніпропетровська (а згодом і Дніпропетровщини).

Пам'ятник воїнам, які загинули

ПАМ'ЯТНИЙ ТРАВЕНЬ

в Афганістані, має назву «Вибух пам'яті», він став першим таким монументом на території колишнього Радянського Союзу 29 жовтня 1989 року.

До пам'ятника постійно приходять ветерани війни, які виконували свій військовий обов'язок в інших країнах. Поруч – пам'ятний знак, встановлений усім побратимам – учасникам бойових дій в Афганістані, які зникли безвісти, померли на рідній землі від ран і хвороб.

«Зламаний» молодий дубок символізує життя хлопця, що несподівано обірвалося від дій і рішень, які приймають безвідповідальні політики, при-

криваючись державною необхідністю чи інтересами.

Ось і цього року в третю неділю травня ми зібралися біля пам'ятника і вшанували пам'ять загиблих воїнів, померлих ветеранів війни і зниклих безвісти в Афганістані.

Дякую усім, хто був поруч: Лідія Горбенко і команда, Василь Гонтар і команда, Валерій Чернета і команда, Вадим Сокол і команда, Олександр Трубін і команда, Олександр Оксень і команда, Ірина Чуб і Юрій Христинич. Опісля покладання квітів і хвилини мовчання активісти ветеранського руху обмінялися думками щодо поточних справ і задач у ветеранському середовищі і можливі напрямки нашої діяльності.

Віктор ВОЛОШИН, голова ДООВА УСВА.

НАША ВДЯЧНІСТЬ, НАША ПАМ'ЯТЬ

Верховна Рада України ухвалила у другому читанні та в цілому важливий законопроект, який запроваджує єдиний державний підхід до забезпечення гідного вшанування пам'яті Захисників і Захисниць України, а також чітких стандартів створення та утримання місць поховання.

УХВАЛЕНИЙ ПРОЄКТ Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо місць поховання осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України» вводить чіткі правові поняття: «військове меморіальне кладовище», «почесне поховання» та «сектор військових поховань».

Закон створює правові умови для розбудови регіональних військових меморіальних кладовищ (філій НВМК) у кожній області України та Автономній Республіці Крим.

Закон вирішує проблему збереження поховань борців за незалеж-

ності України ХХ століття. Сьогодні багато з них перебувають під загрозою знищення, тому передбачено можливість їх перепоховання на НВМК. Окрему увагу тут приділено сімейним похованням. Закон дозволяє перепоховання не лише самих борців, а й членів їхніх родин, що забезпечує цілісне вшанування пам'яті та відповідає принципам людської гідності.

Розширено коло осіб, які матимуть право на перепоховання з інших кладовищ на НВМК. Йдеться про всіх учасників бойових дій та людей з інвалідністю внаслідок війни.

Також унормовано питання щодо повернення витрати на поховання/перепоховання померлих учасників бойових дій, людей з інвалідністю внаслідок війни за рахунок коштів місцевих бюджетів.

Вкрай важливим є врегулювання питання поховання на НВМК та військових меморіальних кладовищах Захисників і Захисниць, які на момент смерті мали непогашену або незняту судимість за умисний злочин. У таких випадках рішення щодо можливості їх поховання ухвалюватиметься спеціальною комісією. Цей підхід має забезпечити баланс між принципами справедливості, гуманізму та визнанням внеску в захист держави.

Також закон визначає військові кладовища Другої світової війни 1939–1945 років як історичні військові кладовища.

Ухвалений документ – це не просто закон про поховання, а про нашу вдячність, про нашу пам'ять і про нашу турботу про тих, хто заплатив найвищу ціну.

О НОВЛЕНО ПРАВИЛА ДЛЯ НАДАННЯ ГРАНТОВОЇ ПІДТРИМКИ

ЗМІНИ ПОТРІБНІ, щоб зрозуміти систему видачі бюджетних грантів більш прозорою, зрозумілою та контролюваною.

Що змінилося? Відтепер конкретизовано коло осіб, які можуть претендувати на отримання грантової підтримки, та підстави для відмови у наданні гранту.

На що можна отримати кошти? Держава фінансує два основні напрями:

1. Ветеранське підприємництво. Гранти на створення або розвиток власної справи – наприклад, відкриття малого бізнесу чи розширення вже існуючого.

2. Підтримка та адаптація. Гроші можуть отримати громадянські об'єднання, які допомагають ветеранам і ветеранкам та членам їхніх сімей повернутися до цивільного життя, відновити фізичне та психічне здоров'я, підтримати родини загиблих воїнів.

Хто може подати заявку? Право на гранти мають:

– ветерани-підприємці, які офіційно зареєстрували бізнес та отримали статус суб'єкта ветеранського підприємництва;

Кабінет Міністрів України оновив порядок використання бюджетних коштів для підтримки ветеранської спільноти, зокрема, через Український ветеранський фонд Мінвeterанів. Документ розроблено Мінвeterанів на виконання вимог Закону України «Про ветеранське підприємництво».

– громадські об'єднання, які зареєстровані щонайменше рік і мають статус неприбуткових; до статутної діяльності яких належать питання захисту прав і свобод, задоволення суспільних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів ветеранів і членів сімей ветеранів; мають у керівництві ветерана/ветеранку, або члена його/її сім'ї.

Кому можуть відмовити? Грант не дадуть, якщо ветеранське підприємство або громадське об'єднання:

– має фінансові або юридичні проблеми;

– відносно яких було виявлено факти зловживання попередніми грантами, відкрито кримінальні справи, виявлено факти вчинення корупційних правопорушень;

– має зв'язки з країною-агресором, робота на окупованих територіях, робота в зоні активних бойових дій тощо.

Також не підтримуватимуться бізнеси, пов'язані з алкоголем, тютюном, зброєю, фінансовими послугами (банки, страхування, інвестиції).

Ці зміни допоможуть зробити використання державних коштів більш чесним і ефективним. Завдяки чітким правилам менше шансів, що гроші підуть не за призначенням або до недобросовісних отримувачів.

Крім того, це підвищує довіру до програм підтримки ветеранів і дає більше можливостей тим, хто справді хоче відкрити бізнес або потребує допомоги після служби. Все це сприятиме економічній активності ветеранської спільноти та їхній інтеграції у цивільне життя.

Про ветеранське підприємництво читайте на 5-й стор.

РІШЕННЯ НА ПІДТРИМКУ ВЕТЕРАНІВ ТА ЇХНІХ СІМЕЙ

(Закінчення.)

Початок на 1-й стор.)

відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Йдеться про випадки, коли статус можуть надати незаконно, без необхідних підстав, або навпаки – безпідставно відмовити людині в його отриманні.

Запроваджується адміністративна відповідальність:

– за порушення законодавства під час надання статусів особи з інвалідністю внаслідок війни, учасника війни, особи, яка має особливі заслуги перед Батьківщиною, члена сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни, члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України;

– за перешкоджання перевіркам у цій сфері.

Контролюватиме правомірність надання цих статусів Мінвeterанів.

Далі законопроект буде переданий до Верховної Ради України. Його ухвалення зробить процедуру надання статусів більш прозорою та допоможе уникнути несправедливих рішень щодо ветеранів й ветеранок і родин полеглих.

Удосконалено правила виплати компенсації ветеранам і ветеранкам з інвалідністю на переобладнання власного авто.

Тепер до структурних підрозділів з питань ветеранської політики разом із заявою потрібно подавати інформацію про витрати на переобладнання та реквізити банківського рахунку для виплати компенсації. Також врегульовано ситуації, коли людина проживає не за місцем офіційної реєстрації – у такому випадку документи мають пересилатися до потрібного органу протягом трьох днів.

Крім цього, рішення щодо компенсації ухвалюватимуть впродовж п'яти днів після отримання документів. Якщо пакет документів неповний, заявнику письмово повідомлять про причини відмови.

Отримання статусів і документів стане простішим і доступнішим.

Кабінет Міністрів України вніс зміни до низки урядових постанов щодо надання статусів особи з інвалідністю внаслідок війни та

члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України, видачі посвідчень і нагрудних знаків. Що зміниться:

– надається можливість одразу вказати у заяві про бажання отримати паперове посвідчення ветерана. Це можна буде зробити й у разі подання такої заяви в електронній формі;

– усувається обмеження щодо форми подання витягу про відсутність судимості. Термін дії витягу подовжується з п'яти до десяти днів. Це має спростити оформлення статусів;

– родини загиблих зможуть подати заяви про надання статусу через ЦНАП в електронній формі незалежно від місця проживання. Це особливо важливо для людей, які були змушені переїхати через війну;

– для сімей військових, яких суд визнав безвісно зниклими або загиблими, відтепер для отримання статусу достатньо рішення суду – без додаткових висновків військово-лікарських комісій.

Оновлено Порядок комплексного огляду системи соціального захисту ветеранів, ветеранок та їхніх родин.

Зміни стосуються рівня представництва органів, що входять до складу робочої групи з проведення комплексного огляду (замість керівників самостійних структурних підрозділів ЦОБВ – представники ЦОБВ), етапів проведення комплексного огляду.

Також передбачено Положення про робочу групу, що затверджується наказом Мінвeterанів.

Усе це допоможе зробити комплексний огляд більш ефективним.

Уряд розширив можливості використання витягу з ЄДРВВ.

Відтепер діти ветеранів, ветеранок і постраждалих учасників Революції Гідності під час вступу до закладів освіти можуть подавати не лише посвідчення, яке підтверджує статус, а й витяг з ЄДРВВ – на власний розсуд.

Також витяг із Реєстру міститиме додаткову інформацію про орган або комісію, які надали людині статус ветерана війни.

Окрім цього, нові зміни передбачають можливість автоматичної перевірки інформації про надання статусу учасника бойових дій під час звернення людини для автоматичного отримання статусу УБД.

Дата

ПРАВО ЖИТИ ПОВНОЦІННО

5 травня – Міжнародний день боротьби за права людей з інвалідністю. Ця дата народилася з протесту: 1992 року люди з інвалідністю із 17 країн одночасно вийшли на акції по всій Європі за права і проти дискримінації – аби були почутими і видимими.

ЦЕЙ ДЕНЬ НАГАДУЄ нам про рівність, гідність і можливість. Про право кожної людини жити повноцінно, без бар'єрів – фізичних, соціальних чи ментальних.

Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю, ратифікована Україною, закладає просту, але важливу ідею: кожна людина – незалежно від стану здоров'я – має право самостійно ухвалювати рішення, вільно пересуватися, навчатися, працювати та брати участь у житті суспільства. Не як виняток із правил, а як норма.

Для України ці принципи сьогодні мають особливу вагу. Українські Захисники та Захисниці захищають державність, а у разі поранення нашим обов'язком є забезпечити гідне відновлення та комфортне повернення до цивільного життя. Їхній досвід, сила та потенціал важливі, і наше спільне завдання – створити умови, в яких кожен із них може жити автономно й реалізовувати себе повною мірою.

Цей курс закріплено на найвищому рівні – у Національній стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, розроблений в межах ініціативи Олени Зеленської «Без бар'єрів» та на виконання Указу Президента України. Вона забез-

печує створення комплексного підходу до розбудови принципів безбар'єрності для всіх суспільних груп і забезпечує рівні права та можливості у самореалізації, зайнятості, пересуванні, послугах, освіті, спілкуванні, дозвіллі та розвитку. Безбар'єрність має на меті усунути бар'єри у шести основних напрямках: фізичному, суспільному, економічному, освітньому, цифровому та інформаційному.

«Безбар'єрність – це коли ти можеш навчатися в будь-якому віці, працювати, пересуватися. Можеш отримувати інформацію й послуги, бути частиною громади, реалізуватися. Безбар'єрність потрібна всім нам, незалежно від того, в якому віці, стані ми саме зараз. Бо життя буває різним навіть протягом одного-єдиного дня. І якщо в будь-який момент, на будь-якому своєму шляху ми не зустрічаємо перешкод, а зустрічаємо лише можливості, людяність і допомогу – це і є справжня відсутність бар'єрів», – зазначила Олена Зеленська.

Безбар'єрність починається із кожного з нас – із гідного ставлення та щирої поваги, що стають основою щоденної взаємодії. Це не просто відсутність перешкод, а суспільство, де людяність відкриває шлях до можливостей.

СЛАВНИЙ БОЙОВИЙ ШЛЯХ

У Тернополі на міському кладовищі відбулися заходи з нагоди 4-ї річниці створення 35-го окремого стрілецького батальйону та освячення гарнізонної каплиці Іоанна Хрестителя і меморіальних плит полеглим героям російсько-української війни.

САМЕ З ІНІЦІАТИВИ Тернопільської обласної Спільки ветеранів Афганістану та обласної Спільки офіцерів України в перші дні широкомасштабного російського вторгнення був створений добровільний батальйон територіальної оборони «Тернопілля», який згодом реформували в 35-й окремий стрілецький батальйон та відправили на фронт.

Військовий підрозділ, у складі якого перебувало 25 ветеранів «афганців» Тернопільщини, пройшов славний бойовий шлях боїв з

російськими агресорами на Сумщині, під Бахмутом на Донеччині, під Боровою на Харківщині.

На превеликий жаль, 65 воїнів батальйону в цих боях загинули, серед них троє ветеранів-«афганців» – полковник В'ячеслав Кравчук, старший солдат Валерій Казмірчук і солдат Анатолій Торлупа.

Присутні вшанували пам'ять загиблих у російсько-українській війні спільною молитвою, покладанням квітів і військовим салютом.

До присутніх звернулася міністр у справах ветеранів України Наталія Калмикова.

Пам'ятаємо кожного, хто віддав життя за Україну.

Шануємо. Боремося. Перемагаємо.

Василь КОГУТ,
перший заступник голови
Тернопільської обласної
організації УСВА.

Саме з таким підходом в офісі Дніпропетровського обласного осередку ГО «Захист Держави» відбулася зустріч у форматі круглого столу за участю представників ГО Дніпропетровського обласного і міського об'єднань ветеранів війни в Афганістані.

НА ВИКОНАННЯ МЕМОРАНДУМУ

ТЕМА ОБГОВОРЕННЯ: «Демобілізація, повернення до дому і адаптація до цивільного життя військовослужбовців Сил оборони України».

У розмові брали участь: Віктор Волошин і Юрій Виноградов – представники Дніпропетровського обласного і міського об'єднань ветеранів Афганістану; Олена Васильченко, Алла Середіна, Юлія Бляхарська, Анастасія Самоїленко, Владислав Овчинников, Михайло Підлісовський та Олена Курмаєва – представники Дніпропетровського обласного осередку ГО «Захист Держави».

Учасники зустрічі обговорили питання: правова допомога – консультації та супровід з оформлення документів, отримання

статусу ветерана війни, забезпечення пільг і вирішення інших юридичних питань; соціальна адаптація та перекваліфікація – допомога у вирішенні життєвих питань, освоєння нових навичок, а за потреби – пошук роботи та працевлаштування; соціально-психологічна підтримка – допомога у подоланні наслідків бойових дій, адаптації до нових реалій, консультації психологів й інших медичних спеціалістів за потреби.

Це був не тільки обмін думками, а й важливі кроки для формування напрямів і напрацювань концепції майбутньої діяльності.

Попереду – робота над реалізацією.

Прес-група ДМОВА УСВА.

ЦИФРОВИЙ СТАТУС БЕЗ ПАПЕРОВИХ БАР'ЄРІВ

Оновлені сервіси у Дії

Державні сервіси для ветеранів і ветеранок стають ще доступнішими. Мінветеранів спільно з Мінцифрою оновлюють «е-Посвідчення ветерана» та запускають нову послугу «Дані з реєстру ветеранів» у розділі «Ветеран Pro» в Дії. Це оновлення кардинально змінює логіку надання цифрових послуг, роблячи їх швидшими та прозорішими.

ЩО ЦЕ ЗМІНЮЄ на практиці?

Раніше для появи е-посвідчення в Дії потрібно було чекати на виготовлення паперового документа та передавання його номеру в реєстр. Відтепер цифрове посвідчення формується на основі запису в Єдиному державному реєстрі ветеранів війни (ЄДРВВ), який створюють безпосередньо військові частини.

Це означає, що користуватися послугами у Дії можна одразу після надання статусу, не чекаючи на отримання фізичного документа.

Також у розділі «Ветеран Pro» з'явиться можливість переглянути власні дані з реєстру ветеранів, щоб перевірити їхню коректність. Сервіс «Дані з реєстру ветеранів» – це перший крок до можливості виправляти дані через Дію. Ветерани зможуть не лише переглядати свої дані з реєстру, а й подавати заявки на їх виправлення онлайн.

Зараз запускається перша частина функціоналу – перегляд даних.

Хто може скористатися сервісом?

Ветерани, ветеранки та члени сім'ї загиблого Захисника і Захисниці України, які мають:

- посвідчення учасника бойових дій;
- посвідчення особи з інвалідністю внаслідок війни;
- посвідчення члена сім'ї загиблого Захисника і Захисниці України;
- член сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни/Посвідчення члена сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни;

- посвідчення учасника війни;
- посвідчення постраждалого учасника Революції Гідності.

Що важливо знати користувачам вже зараз?

У новому е-посвідченні відображатиметься 11-значний «реєстровий номер». Це унікальний номер запису про ветерана в ЄДРВВ, під яким у системі зберігається інформація про наданий статус.

Якщо ж ви вже маєте паперове посвідчення, Дія відображатиме і його номер, і реєстровий номер. При цьому паперовий документ залишається чинним і надалі використовуватиметься там, де це передбачено законом.

Якщо е-посвідчення не підтягнулося, це може свідчити про те, що дані про статус ще не передані до реєстру, самі дані містять помилки або фотографія відсутня у демографічному реєстрі. У такому разі варто звернутися до органу, що надав статус, для оновлення інформації.

Як скористатися новими можливостями?

1. Посвідчення: у застосунку Дія перейдіть до розділу «Документи», оберіть «Додати документ» та натисніть на «Посвідчення ветерана».

2. Дані з реєстру: перейдіть у розділ «Ветеран Pro» в Дії та скористайтеся послугою «Дані з реєстру ветеранів» для перегляду інформації.

Сервіси розроблено Мінветеранів і Мінцифри за підтримки проекту «Цифровізація для зростання, доброчесності та прозорості» (UK DIGIT), що виконується Фондом Євразія та фінансується UK Dev. Партнер проекту – Фонд Східна Європа.

ОБГОВОРЕНО актуальні питання функціонування системи реабілітації у сфері охорони здоров'я та соціальної реабілітації ветеранів і ветеранок, зокрема, викликів, що виникають у процесі надання комплексної допомоги з метою напруження ефективних механізмів їх вирішення.

У слуханнях взяли участь народні депутати України, представники уряду, профільних міністерств, медичної спільноти, громадських організацій та ветерани війни.

Голова Комітету з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування Михайло Радучкий наголосив, що ветеранська політика має формуватися виключно на основі реальних потреб військовослужбовців і ветеранів й бути спрямованою на їх повноцінне повернення до активного соціального та економічного життя.

В умовах повномасштабної війни питання реабілітації, медичної допомоги, психологічної підтримки та соціальної адаптації ветеранів набувають особливого значення для держави. Протягом останніх років в Україні вдалося реалізувати низку важливих системних рішень у сфері ветеранської політики та охорони здоров'я. Зокрема, було затверджено Стратегію ветеранської політики до 2030 року, яка визначає ключові напрями державної підтримки ветеранів, їх соціальної інтеграції та забезпечення належного рівня медичних і соціальних послуг.

Окрему увагу було приділено ухваленню Закону України «Про систему охорони психічного здоров'я», який спрямований на наближення українських стандартів до європейських практик і створення сучасної системи психологічної допомоги й підтримки населення, зокрема, ветеранів війни та членів їхніх сімей.

Михайло Радучкий зазначив про реформування системи медико-соціальної експертизи. За його словами, замість МСЕК впроваджується сучасна цифрова система оцінювання повсякденного функціонування людини, що

Ваше здоров'я

КЛЮЧОВІ ВИКЛИКИ СИСТЕМИ РЕАБІЛІТАЦІЇ

Комітетами Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування і з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів проведено слухання «Система реабілітації у сфері охорони здоров'я та соціальної реабілітації ветеранів і ветеранок: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення».

має забезпечити прозорість процедур, спростити доступ громадян до послуг та мінімізувати бюрократичні перепони. Також у сфері реформування галузі було оновлено маршрути пацієнтів і протоколи лікування відповідно до сучасних медичних стандартів. Попри виклики, пов'язані з повномасштабною війною, держава продовжує збільшувати фінансування Програми медичних гарантій, забезпечуючи стабільне функціонування системи охорони здоров'я та розширення доступу громадян до необхідної медичної допомоги.

Заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Тарас Тарасенко зазначив, що у Міністерстві охорони здоров'я України відбувається швидка еволюція системи реабілітації. За його словами, у процесі комунікації з міжнародними партнерами стає очевидним, що в окремих напрямках Україна вже перевершує закордонний досвід. Водночас, попри позитивні зміни, значна кількість проблемних питань залишається невирішеною.

Тарас Тарасенко наголосив на необхідності посилення міжвідомчої координації у різних сферах реабілітації та подальшого супроводу пацієнтів після завершення основного курсу лікування. У цьому контексті він наголосив на важливості розроблення та затвердження стандартів соціальної реабілітації, а також необхідності приділяти увагу не лише найбільш помітним проблемам, таким як ампутації чи спінальні травми, але й іншим менш видимим, однак поширеним наслідкам війни.

Також Тарас Тарасенко пору-

шив питання розвитку системи паліативної допомоги й наголосив на необхідності чіткого розмежування рівнів паліативної допомоги для забезпечення належного довічного догляду пацієнтів та підвищення якості їхнього життя.

Окрему увагу він приділив питанням психологічного здоров'я та необхідності запровадження превентивних заходів у сфері психічної підтримки ветеранів і військовослужбовців. Міжнародний досвід свідчить про зростання кількості випадків самогубств після завершення воєнних конфліктів, а тому держава має вже сьогодні формувати механізми профілактики та психологічної підтримки.

Учасники зустрічі наголосили на необхідності створення комплексної, безперервної та міжвідомчої скоординованої системи допомоги ветеранам, яка б охоплювала всі етапи відновлення: від надання невідкладної медичної допомоги та фізичної реабілітації до психологічної підтримки, соціальної адаптації, професійної інтеграції та довгострокового супроводу після завершення лікування.

Під час обговорення було відзначено, що в умовах повномасштабної війни кількість осіб, які потребують реабілітації та тривалого медико-соціального супроводу, постійно зростає. У зв'язку з цим особливою актуальністю набуває питання формування ефективної державної політики у сфері підтримки ветеранів, військовослужбовців і членів їхніх сімей.

Зустріч стала комунікаційним майданчиком для обговорення ключових викликів системи реабілітації у сфері охорони здоров'я та соціальної реабілітації ветеранів і ветеранок.

В організаціях УСВА

ІНФОРМУЄ ВОЛОНТЕРСЬКИЙ ЦЕНТР

Вітаємо вас, шановні співчани! Великодні і травневі свята промайнули, а ми разом з вами продовжуємо допомагати нашим захисникам України.

ВІД ОСТАННЬОЇ публікації часу минуло чимало, і ось, виконуючи прохання наших хлопців із СОУ, разом з керівником волонтерського центру ДМОВА УСВА Василем Гонтарем передали гумово-тканеві технічні пластини Таврійським десантникам, які боронять східну адміністративну межу Дніпропетровської області від навали русні, для облаштування приміщень і захисту автомобільної техніки.

Дякуємо усім за небайдужість, розуміння ситуації і тим, хто поруч. Там нашим захисникам дуже несолодко і багато хто з вас про це знає з особистого досвіду. Тому звертаємось до усіх, хто бажає і має змогу допомогти нашим бійцям, зробіть переказ на банківський рахунок UA57 305299 00000 26204698908573 в АТ КБ «ПРИВАТБАНК» або на картку АТ КБ «ПРИВАТБАНК» 4731 2196 5139 8202, отримувач допомоги – волонтер ГОНТАР В. О. Контактні телефони: +380 68 541 28 38, +380 63 263 49 42.

Прес-група ДМОВА УСВА.

40-а річниця Чорнобильської трагедії для багатьох – дата в календарі, але для активу Співки ветеранів Афганістану Індустріального району міста Дніпра це історія власного життя, переплетена з двома найбільшими випробуваннями ХХ століття.

ЖИВИЙ СИМВОЛ ПАМ'ЯТІ

Днями ми висадили «родинне» дерево ветеранів. На березі Дніпра тепер тягнеться до неба молодий клен-ясень. Цей захід присвятили 40-річчю аварії на ЧАЕС, адже дерево – це символ життя, яке перемагає будь-яку радіацію та забуття. До висадки долучилися не лише ветерани, а й молодь міста, що стало приємною несподіванкою.

ЦЕЙ БІЛЬ 40 РОКІВ У НАШИХ СЕРЦЯХ

Минуло чотири десятиліття від тієї страшної квітневої ночі, але біль Чорнобиля досі відгукується в наших серцях. У Бібліотеці № 1 в Херсоні відбулася пам'ятна зустріч для дорослих користувачів, присвячена 40-м роковинам аварії на ЧАЕС.

ВЕЧІР СТАВ майданчиком для щирих спогадів і глибокого осмислення трагедії завдяки нашим почесним гостям.

Геннадій Цибуленко, доцент і кандидат історичних наук, поділився спогадами про тривожний Київ весни 1986-го, відтворивши атмосферу міста, що першим відчувало подих невидимої біди.

Володимир Аршидінович Ідаятов, представник Всеукраїнської екологічної ліги, розповів про неоціненний внесок херсонських ліквідаторів, які одними з перших стали на захист світу від атома.

Віктор Миколайович Арініч, полковник запасу, інвалід третьої

групи, учасник бойових дій в Афганістані, безпосередній учасник ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС, з 18 травня по 3 липня 1986 року був командиром екіпажу гелікоптера Мі-6. Його розповідь про вильоти на дезактивацію реактора

вразила присутніх мужністю та професіоналізмом авіаторів.

Особливого емоційного забарвлення додали відеохроніка трагедії та безсмертні поетичні рядки Ліни Костенко. Відомий херсонський поет Валерій Кулик читав власні вірші, написані під впливом Чорнобильської катастрофи, які прозвучали як молитва за рідну землю.

Музичним обрамленням зустрічі став виступ викладачів музичної школи № 1. Віра Пушкарєва та Юлія Погрібна виконали зворушливі пісні, а велична «Аве Марія» стала духовним гімном нашої зустрічі.

Присутні вшанували пам'ять загиблих героїв хвилиною мовчання. Низький уклін ліквідаторам! Пам'ятаємо, щоб не допустити знову.

Віктор КІРЕЄВ,
голова Херсонської
обласної організації УСВА.

ПОДВІЙНИЙ ГАРТ ГЕРОЇВ

Особливу активність проявив наш побратим Микола Черноскутов, чий руки пам'ятають і зброю, і важку роботу ліквідатора.

Приємно, що до ветеранської толоки завітав народний депутат України Дмитро Кисилевський. Це був не просто візит «для протоколу» – відбулася жива, відверта розмова про проблеми ветеранів у сьогоденні надскладних умовах. Дмитро Давидович разом із нами взявся за лопати, адже підтримка ветеранського руху починається з конкретних справ.

ДЕВ'ЯТЬ ДОЛЬ – ОДИН ГАРТ

В Індустріальному районі Дніпра сьогодні мешкають дев'ять особливих людей, які мають подвійний гарт: вони пройшли вогненними

їхній подвиг 40-річної давнини врятував не лише Україну, а й увесь світ. Окрім того, всі учасники зустрічі отримали цінні подарунки від міського управління ветеранської політики, і це є важливим свідченням того, що ветеранські проблеми залишаються в полі зору міської влади.

РОДИННІ ТРАДИЦІЇ МУЖНОСТІ

Говорячи про подвійний гарт, неможливо не згадати про особисте. У родині нашого активіста Віктора Щербини ця історія розділена на двох братів. Віктор – учасник бойових дій в Афганістані, а його брат Олексій – ліквідатор Чорнобильської катастрофи. Такі приклади яскраво ілюструють: дух патріотизму та готовність до самопожертви в українських родинах передаються на генетичному рівні.

Ми згадали і тих, хто не дожив до цього дня. Радіація та рани війни, на жаль, неблаганні. Хвилина мовчання за побратимами-ліквідаторами та воїнами-інтернаціоналістами була наповнена важким розумінням ціни, яку наше покоління сплатило за мир.

ПОГЛЯД У ЗАВТРА

Сьогодні ветеранський рух Індустріального району під керівництвом Валерія Чернети продовжує активно працювати. Ми не лише шануємо минуле, а й готуємо майбутнє. Наш побратим Володимир Горобей, інструктор з вогневої підготовки, власними силами обладнав тир для навчання майбутніх військових лікарів. Це і є наш внесок у Перемогу – ділитися досві-

дом, гартувати молодь, тримати стрій.

40 років Чорнобиля – це не крапка в історії. Це нагадування про те, що героїзм не має терміну придатності. Ми, ветерани-«афганці» та ліквідатори, залишаємося в строю. Поки росте посаджений нами клен-ясень, поки ми збираємося разом і підтримуємо один одного – пам'ять житиме.

РАЗОМ – ДО ПЕРЕМОГИ!

Валерій ЧЕРНЕТА,
голова Співки ветеранів
Афганістану Індустріального
району м. Дніпра.

В ОСТАННІ РОКИ почала формуватися нормативна база для розвитку ветеранського бізнесу (підприємництва). Її основу складають: Розпорядження Кабінету Міністрів України №1343-р від 26 листопада 2025 року «Концепція Державної цільової програми з підтримки ветеранського підприємництва на 2026–2028 роки»; Закон України «Про ветеранське підприємництво», який набрав чинності 26 лютого 2026 року; Постанова КМУ №199 від 11 лютого 2026 року «Порядок набуття, позбавлення, припинення та поновлення статусу суб'єкта ветеранського підприємництва»; Постанова КМУ №49 від 21 січня 2026 року «Положення про Єдину цифрову платформу (веб-портал) у сфері підтримки ветеранів війни, членів їх сімей, суб'єктів ветеранського підприємництва».

Концепція 2026–2028: стратегічне бачення

Концепція Державної цільової програми вказує на необхідності комплексної підтримки ветеранів війни, оскільки їхній досвід, дисципліна, вміння працювати у стресових ситуаціях і готовність до прийняття рішень є складовою економічного зростання. Проте зараз існує значний розрив між попитом на роботу силу та фактичним рівнем зайнятості ветеранів війни.

Концепція передбачає три варіанти розв'язання цієї проблеми.

1. Нічого не робити і не змінювати. Перевагою цього варіанту є відсутність витрат держбюджету, а недоліком – високий рівень безробіття серед ветеранів війни.

2. Законодавчі зміни щодо підтримки ветеранського підприємництва. Перевагами є визначення чітких вимог і стимулів для суб'єктів ветеранського підприємництва. Недолік – відстрочення отримання результатів через необхідність часу для внесення змін до законодавства.

3. Комплексний підхід. Створення чітких правил, фінансових інструментів та організаційних умов для підтримки ветеранського бізнесу і запуску державної програми. Саме цей варіант визнано оптимальним, адже він передбачає поступове впровадження із залученням держави, місцевої влади, бізнесу та міжнародних партнерів і має на меті реальну зайнятість ветеранів війни. Недоліком є те, що його реалізація потребуватиме значних зусиль різних зацікавлених сторін (у різних сферах), належного законодавчого регулювання.

У Концепції також наголошується, що ключовим фактором виконання Державної цільової програми є співпраця держави з бізнесом. Тобто, документ вперше формує державну політику не як разову грантову підтримку, а як довгострокову економічну стратегію інтеграції ветеранів війни.

Закон України: визначення статусу та види державної підтримки

Закон України «Про ветеранське підприємництво» вводить термін «ветеранське підприємництво», визначивши, що це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність або незалежна професійна діяльність з метою досягнення економічних і соціальних результатів, у тому числі одержання прибутку, що здійснюється певними суб'єктами.

Суб'єктами ветеранського підприємництва є:

- ветеран війни, зареєстрований як ФОП;
- ветеран війни, зареєстрований як самозайнята особа, яка провадить незалежну професійну діяльність;
- юридична особа на території України, де 100% сформованого статутного капіталу належить ветерану війни або ветеранам війни або 100% учасників – ветерани війни;
- іноземець/особа без громадянства, який захищав Україну в складі ЗСУ чи інших формувань і перебуває

ВETERАНСЬКИЙ БІЗНЕС

Як отримати статус і що він дає

в Україні законно протягом останніх п'яти років.

І не має значення, коли ви зареєстрували бізнес: до чи після набрання чинності Закону України, головне – це відповідати критеріям.

Закон України також передбачає умови, за яких особа не може бути суб'єктом ветеранського підприємництва, підстави для позбавлення, припинення та поновлення цього статусу і наслідки у випадку такої ситуації.

Хто вважається ветераном війни для цільової ветеранського підприємництва:

- учасники бойових дій, які перелічені у п. 19-25 ч. 1 ст. 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;

- особи, які належать до осіб з інвалідністю внаслідок війни і вказані у п. 11-16 ч. 2 ст. 7 того ж Закону України.

Тобто, якщо у вас є офіційний статус УБД або ОІВВ з відповідних пунктів, ви підпадаєте під дію Закону України «Про ветеранське підприємництво».

Як отримати статус і що він реально дає

Статус суб'єкта ветеранського підприємництва набувається добровільно на п'ять років з дня внесення Мінветеранів таких відомостей до Єдиного державного реєстру ветеранів війни (ЄДРВВ). Подати заяву можна через визначену процедуру відповідно до Постанови КМУ. Отже, ключове значення має саме формалізований статус, оскільки без нього суб'єкт не може претендувати на спеціальні заходи державної підтримки.

Які є види державної підтримки? Закон України «Про ветеранське підприємництво» встановлює спеціальний режим економічної підтримки ветеранського підприємництва і визначає такі види державної підтримки:

- **Фінансова** – це надання грантів, фінансової допомоги на безоплатній та безповоротній основі, кредитів, гарантії за кредитами, компенсування відсоткових ставок за кредитами, компенсування лізингових, факторингових платежів і платежів за користування гарантіями, підтримка впровадження енергозберігаючих та екологічно чистих технологій, інші види не забороненої законодавством державної підтримки.

Важливо: зараз можна отримати одночасно лише один вид фінансової підтримки. Інформація про отриману допомогу відображається в ЄДРВВ.

- **Інформаційна, консульта-**

ційна та просвітницька – інформування суб'єктів ветеранського підприємництва щодо програм підтримки, цільових програм, заходів з підтримки, допомога у залученні інвестицій, сприяння поширенню просвітницьких продуктів та іншої інформації з питань здійснення підприємницької діяльності, спрощення доступу до інформації в режимі реального часу. Такий вид підтримки здійснюється за допомогою Єдиного державного веб-порталу у сфері розвитку та функціонування ветеранського підприємництва.

часно кілька видів фінансової підтримки;

- змінити критерій, що суб'єктом ветеранського підприємництва може бути юридична особа на території України, де 60% (замість нинішніх 100%) сформованого статутного капіталу належить ветерану війни;
- врегулювати питання спадкування статусу і корпоративних прав у разі смерті, оголошення судом безвісти відсутнім або померлим ветерана війни;
- надати можливості самоврядування ветеранських суб'єктів.

цівників також окремо не встановлено.

Тобто сам по собі статус не означає автоматичних податкових преференцій. Такі зміни можливі лише через внесення змін до Податкового кодексу, Закону про ЄСВ. Поки що цього не зроблено.

Чи достатньо фінансування? Закон України передбачає, що фінансування має становити не менше 10% бюджету відповідних програм підтримки на поточний рік. Проте складно оцінити, чи буде такого обсягу коштів достатньо для реальної та масової підтримки ветеранського бізнесу. Ефективність цієї норми стане зрозумілою лише на практиці: залежно від кількості поданих заяв, потреб ветеранів війни та фактичного фінансування.

Що маємо у підсумку? Закон України «Про ветеранське підприємництво» та підзаконні нормативні акти – це системна робота держави зі створення окремої економічної політики для ветеранів війни. Для ветерана війни це можливість легально отримати спеціальний статус, доступ до грантів, фінансових програм, навчання та консультацій і можливість позиціювати свій бізнес як ветеранський бізнес.

Для держави це зменшення безробіття серед ветеранів війни, економічна інтеграція Захисників і Захисниць України, формування нової соціально відповідальної бізнес-культури. Водночас закон ще потребує доопрацювання.

Найближчі роки покажуть, чи отримає ветеранський бізнес реальні економічні стимули, які дозволять йому розвиватися, а державі сформувати повноцінний новий сектор економіки чи залишитися ветеранське підприємництво лише формальною нормою. Але вже зараз очевидно: для тих, хто має статус УБД або ОІВВ і планує розвивати свій бізнес, варто розглянути отримання статусу суб'єкта ветеранського підприємництва як інструменту додаткових можливостей.

Юлія ТЕРНОВСЬКА, радниця практики податкового права Адвокатського об'єднання AZONES.

За матеріалами «Економічна правда» (www.epravda.com.ua) інтернет-холдингу «Українська правда».

Міністерством у справах ветеранів створено цифровий простір «Ветеран PRO», який об'єднує всі державні програми, послуги та сервіси, що раніше були розпорошені, та є не просто сайтом, а цифровим помічником, який веде через усі кроки державної підтримки: від реабілітації й навчання до власної справи чи спорту.

- **У сфері інновацій, науки і промислового виробництва та провадження експортної діяльності** – це сприяння державних органів у наданні суб'єктам ветеранського підприємництва підтримки у сфері інновацій, науки і промислового виробництва та провадженні експортної діяльності відповідно до законодавства України.

- **У сфері підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації управлінських кадрів та кадрів для ведення підприємницької діяльності** – розроблення, актуалізація і виконання освітніх програм, спрямованих на підготовку, перепідготовку і підвищення рівня кваліфікації кадрів для суб'єктів ветеранського підприємництва на основі державних освітніх стандартів, сприяння участі у програмах обміну міжнародним досвідом з метою впровадження передових технологій та підвищення рівня кваліфікації кадрів.

Новий законопроект: наступний етап еволюції

З січня у Верховній Раді зареєстровано законопроект, яким пропонується:

- дозволити отримувати одно-

Питання спадкування дійсно важливе, бо якщо ветеран війни – єдиний власник бізнесу помирає або визнається безвісти відсутнім, компанія фактично втрачає право на статус і підтримку.

Проблеми та відкриті питання

Чому статус лише на п'ять років? У Законі України не визначено чи можна буде після завершення цього строку подати заяву повторно, як і не вказано про механізм автоматичного продовження статусу. Це створює питання для довгострокового планування бізнесу.

Сьогодні дозволено лише один вид фінансової допомоги одночасно. Для бізнесу це обмеження, особливо якщо потрібні, наприклад, і грант, і компенсація кредиту.

Ризик зловживань: «оформити бізнес на ветерана». Існує ризик, що бізнес можуть формально реєструвати на ветерана війни для отримання доступу до Програм підтримки. Це може дискредитувати Програму, створити підстави для перевірок, спричинити ризики для самого ветерана війни. Тому важливо розуміти: якщо ветеран війни формально є власником, але фактично не контролює бізнес – це потенційні закладені юридичні ризики.

Чи будуть (чи існують) податкові пільги? На сьогодні:

- змін до Податкового кодексу щодо спеціальних податкових пільг для ветеранського бізнесу немає;
- пільг щодо сплати ветеранським бізнесом ЄСВ за найманих пра-

СЕРВІС ПОДАТКОВОГО СУПРОВОДУ ВETERАНСЬКОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

У Києві презентували сервіс податкового супроводу ветеранського підприємництва, який реалізується Державною податковою службою України у співпраці з Міністерством у справах ветеранів України.

У ЗАХОДІ ВІЗЯЛИ УЧАСТЬ міністерка у справах ветеранів України Наталія Калмикова разом зі своєю заступницею, ветеранкою Юлією Кірілловою, а також виконавча обов'язків голови ДПС Леся Карнаух, її заступник Ігор Панченко, представники ветеранських організацій, ветеранського бізнесу та фахівці із супроводу ветеранів війни.

Новий сервіс покликаний зробити взаємодію ветеранів і ветеранок із податковою системою

зрозумілішою та доступнішою – від перших кроків у започаткуванні власної справи до розвитку ветеранського бізнесу.

Консультації можна отримати в Офісах податкових консультантів, які працюють на базі центрів обслуговування платників у різних регіонах України. Фахівці допомагають із вибором системи оподаткування, податковим обліком, участю в грантових програмах та виконанням податкових зобов'язань у межах підприємницької діяльності.

Окремим напрямом співпраці Мінветеранів і ДПС є проведення навчальних зустрічей для ветеранів і ветеранок та фахівців із супроводу, а також інформування про можливості консультаційної підтримки ветеранського бізнесу в громадах.

Важливо, що до роботи в системі податкових консультантів залучаються ветерани війни. Такий підхід підсилює довіру до сервісів і розвиває принцип взаємопідтримки — коли ветеран допомагає ветерану.

Розвиток сервісів податкового супроводу є частиною системної роботи держави зі створення умов для розвитку ветеранського підприємництва.

Соціальний захист

УСІ ДЕРЖАВНІ ПОСЛУГИ ДЛЯ ВETERАНІВ – НА ОДНОМУ ПОРТАЛІ

Ветеран PRO — це онлайн-платформа, на якій зібрано повний перелік державних сервісів, програм і соціальних гарантій для ветеранів і ветеранок, членів їхніх сімей. Сервіс працює за принципом «єдиного вікна», що дозволяє швидко знайти актуальну інформацію про права та можливості залежно від статусу особи.

НА ПОРТАЛІ <https://veteranpro.gov.ua/> інформація структурована так, щоб користувач міг за кілька кліків знайти відповідь на своє запитання.

Для зручності користувачів послуги розподілені за категоріями:

- учасник бойових дій: документи, пільги, державні та регіональні програми;
- особа з інвалідністю внаслідок війни: лікування, протезування, соціальні та фінансові гарантії;
- член сім'ї загиблого Захисника чи Захисниці України: одноразова допомога, пільги та про-

грами психологічної підтримки.

Для тих, хто тільки починає розбиратися в системі підтримки, на платформі створено інструмент «Твій Шлях». Це персональний маршрут, який покроково проведе всіма необхідними етапами: від підтвердження статусу до отримання послуг.

Платформа охоплює всі ключові сфери життя:

- здоров'я та відновлення,
- соціальний захист і фінансова підтримка,

Дізнатися більше про доступні можливості можна за посиланням: <https://veteranpro.gov.ua/>.

- житло та інфраструктура,
- транспорт і комунальні пільги,
- документи та статус,
- освіта і робота,
- податкові та адміністративні пільги,
- спорт та змагання,
- гранти та підтримка бізнесу.

Кожна послуга на сайті містить детальний опис: перелік необхідних документів, посилання на нормативні акти та інструкції щодо того, куди саме звертатися для оформлення допомоги, а також відповіді на поширені запитання.

Цифрова платформа допомагає ветеранам та їхнім родинам уникати зайвої бюрократії і мати прямий доступ до інформації про свої права.

Щодня фахівці із супроводу взаємодіють із ветеранами, ветеранками, їхніми родинами, сім'ями полеглих: допомагають зорієнтуватися у державних програмах підтримки, доступних можливостях, надають базову допомогу у вирішенні повсякденних питань.

ЗВЕРТАЙТЕСЯ ДО ФАХІВЦІВ

ВАЖЛИВО Й ТЕ, що більшість фахівців із супроводу – це самі ветерани, ветеранки або члени їхніх родин. Саме вони найкраще розуміють реальні потреби та знають, яку допомогу слід надавати. Тож з якими питаннями можна звернутися до фахівця із супроводу?

Статуси. Фахівці пояснюють, які статуси передбачені законодавством, допомагають зібрати необхідні документи та пройти всі етапи оформлення.

Грошові виплати та соціальна допомога. Консультують щодо доступних виплат і компенсацій, допомагають подати заявки та відстежити їх розгляд.

Лікування, реабілітація та протезування. Допомагають зорієнтуватися в медичних і реабілітаційних послугах, пояснюють, куди звертатися і як отримати необхідну допомогу.

Психологічна підтримка. Скеровують до фахівців і програм психологічної допомоги для ветеранів, ветеранок та їхніх родин.

Працевлаштування та кар'єра. Допо-

магають визначити професійні можливості, знайти роботу, пройти навчання або змінити напрям діяльності.

Гранти та власна справа. Інформують про можливості для започаткування чи розвитку бізнесу, допомагають підготуватися до участі у грантових програмах.

Житло та житлові питання. Пояснюють механізми отримання житла або компенсацій, допомагають стати на облік і пройти необхідні процедури.

Освіта і навчання. Консультують щодо вступу, перекваліфікації та доступних освітніх програм.

Підтримка родин загиблих. Надають супровід родинам загиблих воїнів, допомагаючи з оформленням пільг, виплат і отриманням необхідних послуг.

Знайти фахівця із супроводу ветеранів і ветеранок можна онлайн через цифрову платформу Ветеран PRO у Дії, а також через підрозділи з питань ветеранської політики, які функціонують в областях, районах і громадах.

ТРАВНЕВІ ДНІ багаті на військово-історичні події. У травні 1945 року юридично завершився процес капітуляції військової машини нацистської Німеччини, закінчилася Друга світова війна в Європі.

На Далекому Сході, в Азії вона ще тривала з Японією і завершилася лише після використання нової зброї США – удару двома атомними бомбами по двом військово-промисловим центрам Японії (Хіросімі і Нагасакі) та розгрому Квантунської армії збройними силами СРСР.

Лише у вересні 1945 року була поставлена остаточна крапка в Акті про капітуляцію Японії. У ньому свій підпис від імені СРСР поставив генерал-лейтенант Дерев'яко К. М.

Але кровопролиття в світі тривало без перерви. Одну за одною вогонь війни підпалював десятки нових «гарячих точок» на мапі нашої планети. У бойових діях брали участь і ветерани Другої світової війни.

В Афганській війні 1979–1989 років у керуванні військами на посадах керівників оперативних груп, головних військових радників і їх заступників брали участь більше 20 ветеранів Другої світової війни у військовому званні від генерал-майора до генерала армії. Всі вони мали бойовий досвід тактичного рівня. Бойовий шлях частин, в яких вони воювали в ті роки, проходив через Україну. Їх подвиги за визволення України від нацистських загарбників були відзначені високими урядовими нагородами.

ВИХІД З СХІДНОГО ЛАБІРИНТУ

Розрахунки та прорахунки. Радянське політичне керівництво, плануючи стратегічну операцію та переворот влади в Афганістані, вирішило підстрахуватися і для досягнення гарантованого успіху ухвалило рішення про введення «Обмеженого контингенту радянських військ» у цю східну країну.

Первинний задум операції не передбачав участі радянських військ у бойових діях та їхньої тривалої дислокації на території чужої країни.

Виведення з Афганістану наших солдатів, офіцерів і генералів розпочалося у грудні 1979 року. Першими відлетіли групи та підрозділи, які успішно виконали свої бойові завдання з штурму палацу Аміна. Зустрічали їх у столиці з почестями, але одразу попередили, що про цю операцію всім треба забути.

9 січня 1980 року вилетів на Батьківщину весь особовий склад «мусульманського» батальйону спецназу ГРУ. Бойову техніку його передали 40-й армії. У літаку солдати «мусульманського» батальйону летіли напружено, побоювалися, що можуть бути збиті своїми, щоб «сховати кінці у воду». Але все обійшлося благополучно. Через добу батальйон прибув до місця постійної дислокації – до Чирчика.

Наприкінці січня 1980 року Брежнев Л. І. прийняв відомого радянського дипломата Добриніна О. Ф. перед його відльотом з Москви до Вашингтона і, обговорюючи ситуацію в Афганістані, сказав: «Радянські війська через

пару місяців будуть виведені з Афганістану. Тільки такий поворот подій може бути вигідним».

7 лютого 1980 року, обговорюючи на Політбюро результати поїздки до Афганістану Андропова Ю. В., радянські керівники висловлювалися негативно про виведення військ.

Міністр оборони Устинов Д. Ф. стверджував, що знадобиться рік, або навіть півтора, поки стабілізується обстановка в Афганістані, а доти ми не можемо й думати про виведення військ, інакше можемо нажити багато неприємностей».

Наприкінці лютого 1980 року знову з ініціативи Брежнева Л. І. опрацьовувалося питання виведення радянських військ з Афганістану – вважалося, що, скинувши Аміна, закріпивши новий афганський уряд Б. Кармалі, вони своє завдання виконали. Але проти виведення військ виступили Андропов Ю. В., Устинов

Д. Ф. і Громико А. А. і робити цього не стали.

Дивізії Радянської Армії до Афганістану вводилися у повному складі з розрахунком на протидію агресії сусідніх держав. Коли ж стало ясно, що війна має суто партизанський характер, а застосування важкої техніки в горах малоефективне, Політбюро ЦК КПРС 19 червня 1980 року ухвалило рішення про виведення деяких радянських військових частин – більшої частини танкових, ракетних і зенітно-ракетних, що було реалізовано.

22 березня 1981 року у Москві на нараді Комісії Політбюро ЦК КПРС з Афганістану з ініціативи Головного військового радника генерала армії Майорова О. М. було розглянуто питання про виведення радянських військ з Афганістану та заміну Бабрака Кармалі на посаду Генерального секретаря ЦК НДПА. Тоді це викликало різку негативну оцінку керівництва і Майоров О. М. невдовзі був відкликаний з Афганістану.

У травні 1981 року Посол СРСР у ДРА Табеев Ф. А. на нараді військових радників у Кабулі виклав офіційну точку зору на перспективи перебування радянських військ в Афганістані: «Ми припускали, що в короткі терміни, не більше року, використовуючи армію як сили стримування, не втрутаючи в бойові дії, створимо умови для встановлення і зміцнення нового керівництва і розвитку нового етапу революції. А потім, поки світове товариство

ще не встигне відреагувати, виведемо війська. Але рік минув і виявилось, що керівництво Афганістану не має власної військової опори для захисту країни. Тому зараз, на найближчі два роки поставлене завдання створення афганської армії, боездатної, відданої уряду».

З початку 1982 року до активної участі у врегулюванні афганської проблеми підключилися Генеральний секретар ООН Перес де Куельяр та його заступник Д. Кордовес. Ними було організовано 12 раундів переговорів, 41 дискусію з афганськими, американськими, пакистанськими та радянськими дипломатами. У результаті було підготовлено проект угоди про виведення військ.

ВІД ВІЙНИ СВІТОВОЇ

Кармалі на посаду Генсека ЦК НДПА було обрано Наджибуллу. Він поступово, до листопада 1986 року, взяв й інші державні пости. А Б. Кармаль вирушив «на відпочинок і лікування» до СРСР.

Радянське керівництво приступило до реалізації прийнятої концепції і в період з 15 по 31 жовтня 1986 року були виведені з Шинданда – танковий, мотострілецький та зенітний полки, з Кундуза – мотострілецький та зенітний, з Кабула – зенітний.

На засіданні Політбюро ЦК КПРС 13 листопада 1986 року було поставлено більш масштабне завдання: протягом двох років здійснити виведення радянських військ з Афганістану: 1987 року вивести 50 відсотків військ, 1988 року – 50 відсотків, що залишилися.

РІШЕННЯ УХВАЛЕНО! ХТО НАТИСКАЄ НА ГАЛЬМА?

14 квітня 1988 року за посередництва ООН у Женеві було підписано міністрами закордонних справ Афганістану та Пакистану пакет документів, покликаних покласти край кровопролиттю. Гарантами виконання угод виступили США та СРСР.

Відповідно до цих домовленостей СРСР узяв на себе зобов'язання вивести свої війська з Афганістану в дев'ятимісячний термін, починаючи з 15 травня 1988 року. Протягом перших трьох місяців виводилася половина всіх військ. Пакистан і США мали припинити будь-яке втручання у внутрішні справи Афганістану.

План-графік виведення військ був підготовлений та підписаний міністром оборони маршалом Язовим Д. Т. 7 квітня 1988 року. На цей час чисельність радянських військ в Афганістані становила 100,3 тис. осіб. Виведення військ планувалося проводити паралельно через два прикордонні пункти – Кушку (Туркменістан) і Термез (Узбекистан).

У підготовчий період (квітень – перша половина травня) рішенням командувача 40-ї армії окремі дрібні підрозділи було переведено до основних пунктів дислокації полків.

На першому етапі з 15 травня до 15 серпня війська були виведені з 12 провінцій. На Батьківщину повернулися 50,2 тис.

людей. Радянські війська залишилися лише у 6 провінціях Афганістану (Кабул, Парван, Баглан, Герат, Саманган, Балх).

Радянська сторона виконувала Женевські угоди практично в односторонньому порядку, робила рішучі заяви про порушення їх США та Пакистаном. Здійснюючи планове виведення військ, СРСР продовжував надавати Афганістану значну військову допомогу.

Прискореними темпами велася підготовка афганських фахівців, створювалися тримісячні запаси матеріальних засобів у ключових районах і на сторожових заставах. Продовжувала брати участь у боях з моджахедами 40-а армія, завдавалися удари по базах бойовиків ракетами Р-300 ("Скад") та авіацією з території Радянського Союзу.

Що ближче підходив термін початку другого етапу виведення військ, то більшу стурбованість виявляло афганське керівництво, плануючи неординарні кроки, щоб затримати радянські війська в Афганістані. Військове командування однозначно висловлювалося проти цієї пропозиції. Проте така позиція афганців знаходила розуміння в деяких керівників СРСР, зокрема у Шеварднадзе Е. А. Під їх тиском графік виведення військ змінився.

За первинним планом другий етап виведення військ мав розпочатися у листопаді 1988 року, а відповідно до нової директиви Міністерства оборони виведення бойових частин із Кабула мало розпочатися лише 15 січня 1989 року. І якщо на західному маршруті проблем не виникало, то на східному маршруті, який проходив через гірський перевал Саланг, що має обмежену пропускну спроможність, доводилося долати гірські перевали в найнеприятливіших кліматичних умовах.

Але цим справа не обмежилася. У січні 1989 року Президент Наджибулла під час зустрічей у Кабулі із Шеварднадзе Е. А. та Крючковим В. О. став наполягати на залишенні в Афганістані добровольців зі складу 40-ї армії у кількості 12 тис. осіб для охорони міжнародного аеропорту в Кабулі та стратегічної автодороги Кабул–Хайратон. Шеварднадзе Е. А. доручив своїм підлеглим – співробітникам МЗС і Посольства підготувати пропозиції до Комісії Політбюро ЦК КПРС з Афганістану.

Генерал армії Варенніков В. І. передав свою негативну реакцію на ці пропозиції, незважаючи на те, що МЗС пропонувало встановити грошове утримання добровольцям – офіцерам по 5 тис. руб., а солдатам – по 1 тис. руб. щомісяця – на ті часи значні гроші. Водночас військові наголосили: якщо рішення буде ухвалено, то необхідно залишати угруповання не менше ніж 30 тис. осіб.

До ухвалення остаточного рішення генерал армії Варенніков В. І. дав розпорядження призупинити виведення військ, адже в іншому випадку доведеться б потім об'єкти, що залишаються, відби-

вати з боями і втратами. Пауза тривала понад десять днів, до 27 січня 1989 року.

Здоровий глузд взяв гору – на засіданні Комісії Політбюро ЦК КПРС з Афганістану ухвалили рішення не залишати війська, а забезпечити їх повне виведення у встановлені терміни.

ПОМИЛКА КОМАНДАРМА

Рівно о 10.00 за місцевим часом 15 лютого 1989 року після багаторічної війни командував 40-ї ЗВА ТуркВО генерал-лейтенант Громов Борис Всеволодович біля невеликого узбецького міста Термез перетнув на мосту через річку Амудар'ю кордон між Афганістаном і Радянським Союзом, замикаючи останню колону 40-ї армії – розвідбат 201-ї дивізії.

пруги, пов'язаної з організацією виведення військ, був призначений командувачем Червонопрапорного Київського військового округу. І вже 18 лютого 1989 року терміново вилетів до нового місця служби.

НЕ ВСІ ПОВЕРНУЛИСЯ ДОДОМУ. НА ЖАЛЬ...

Обмежений контингент, 40-а армія пішли з Афганістану. Але тільки надвечір того ж дня через міст на свій берег перебралися прикордонники, які прикривали вихід останніх солдатів регулярної армії.

У столиці Афганістану залишалися Посольство СРСР у скороченому складі, невеликі сили охорони, керівництво Оперативної групи МО СРСР і кілька десят-

року він із групою офіцерів вкотре побував в Афганістані.

11 грудня 1989 року Горбачов М. С. повідомив Наджибуллі, що радянська сторона прийняла рішення про виділення додатково для афганських друзів 500 ракет Р-300 та 100 ракет «Луна-М», а також підтвердила готовність поставити нові літаки МіГ-29 та гелікоптери Мі-35.

У 1990–1991 роках військова допомога Афганістану почала скорочуватися і до кінця 1991 року США та СРСР досягли угоди про одночасне припинення з 1 січня 1992 року військових поставок і режиму Наджибулі, і опозиційним силам. Таким чином, практично було припинено підтримку Наджибуллі з радянської сторони, що зумовлювало його

капітуляцію, адже американська допомога моджахедам не була визначальною, вони отримували її від Пакистану, Ірану, Єгипту, Кувейту, Саудівської Аравії.

Припинення постачання озброєння викликало шок у Кабулі. Це розцінили як зраду і початок свого кінця. У січні 1992 року Наджибулла заявив, що введення радянських військ не відповідало національним інтересам країни, стало основною причиною народного повстання в Афганістані й призвело до трагедії. Він проголосив день закінчення виведення радянських військ – 15 лютого – Днем національного порятунку Афганістану.

Після виведення радянських військ при вищому керівництві Афганістану продовжували працювати групи військових радників чисельністю до 30 осіб. Їх очолювали генерали Гареев М. А. та Шеїн Б. П. (1989–1990 рр.), Грачов М. Ф. (1990–1991 рр.), Перфілов Б. С. (1991–1992 рр.).

Останні сім наших радників вибули з Афганістану 13 квітня 1992 року. Напередодні ввечері Наджибулла запросив їх до себе і ска-

зав, що найближчим часом до влади прийде опозиція, йому самому на посаді президента залишилося перебувати п'ять днів, і хоча радянські зрадили його, вважає своїм обов'язком відправити військових радників додому цілими й неушкодженими. Наступного дня, коли адміністрація Кабульського аеродрому стала чинити перешкоди, він особисто приїхав на аеродром і забезпечив відправку до Ташкента радянських військових радників.

Залишених Радянським Союзом сил і засобів режиму Наджибулли виявилось достатньо для того, щоб протриматися при владі понад три роки до 26 квітня 1992 року.

Досі рахунок тих, хто не повернувся з Афганістану, не закритий. Обурення викликав той факт, що при обговоренні умов виведення військ не було рішуче поставлено питання про повернення всіх військовополонених та активний розшук зниклих безвісти. І зараз робота з розшуку наших співвітчизників триває і далеко від завершення.

Валерій АБЛАЗОВ.

ДО ВІЙНИ АФГАНСЬКОЇ

Громов Б. В. сам запропонував такий неординарний сценарій, за яким командував не був «попереду, на хвастаючому коні» – командирській бронемашині при розгорнутих прапорах. Міністр оборони Маршал Язов Д. Т. без захоплення вислухав повідомлення про такий порядок руху військ, але й забороняти не став.

Переступивши невидиму грань – державний кордон, командував зупинився і, дотримавшись слова, яке одного разу дав друзям, повернувся у бік Афганістану, тихо, але ясно сказав кілька фраз (на папір вони не лягають), а потім кореспондентам: «За моєю спиною не залишилося жодного військовослужбовця 40-ї армії».

Державне, партійне та військове керівництво теж підготувало «сюрприз» армії, що завершила найважчий етап бойової діяльності. Командувач уперше грубо прорахувався – він навіть не міг припустити, що після дев'ятирічної війни ніхто з керівництва країни та Міністерства оборони не зустріне армію. Ніхто і потім не здогадався зібрати і зустрітися хоча б із її командним складом.

1989 року 40-а армія була найбільш боєздатнішим об'єднанням у Збройних Силах. Вона була незвичайна за своїм складом: до неї входили три мотострілецькі, одна повітряно-десантна дивізії, окремі частини, власні військово-повітряні сили і, що надавало їй особливості, вісім батальйонів спеціального призначення (спецназу). А головне – весь особовий склад від солдата до генерала мав бойовий досвід, загартований у військових баталіях і сповнений рішучості до подальших дій. Її боялися не лише колишні супротивники...

40-а армія розформувалася в міру виходу з Афганістану. Прохання та звернення командувача, Військової Ради армії до міністра оборони та Президента СРСР зберегти хоча б найменування та нагородити армію залишилися без відповіді.

Останній підрозділ 40-ї армії залишив Кабул 4 лютого 1989 року. Сам командував ще в січні 1989 року в період безсонних ночей та найвищої нервової на-

ків військових радників, перекладачів і радистів в апараті головного військового радника, а також невелика кількість радників у представництвах КДБ і МВС.

Але потім ще протягом трьох років активно діяв побудований постановами ЦК КПРС і РМ СРСР повітряний міст СРСР–Афганістан. Добровольці-льотчики садили перевантажені бойовою технікою, боеприпасами та продовольчою гуманітарною допомогою літаки на розбиті афганські аеродроми й під обстрілами моджахедів злітали з них.

12 березня 1989 року Політбюро ЦК КПРС ухвалило рішення відновити військові постачання до Афганістану, адже три місячні запаси, які залишила афганцям 40-а армія, почали добувати кінця. Міністерству оборони доручалося сформувати чотири автоколони по 100 автомобілів КамАЗ у кожній із радянськими водіями-добровольцями, а також організувати «повітряний міст» Ташкент–Кабул силами військово-транспортної авіації.

На прохання Наджибуллі необхідно було довести кількість літаків до 30-35 за добу.

Безпосереднє керівництво заходами здійснював генерал Варенников В. І. 3-7 травня 1989

АФГАНСЬКА АРЕНА

ЗАПРОШУЄМО НА
ПРЕЗЕНТАЦІЮ КНИГИ

Сергій Червонописький

Наслідки війни: дипломатичний фронт

29 травня 2026 року
о 14.00

МІСЦЕ ПРОВІДЕННЯ:
НІАМ
«Київська фортеця»
камінна зала
2-й капонір

АДРЕСА:
м. Київ,
вул. Госпітальна 24А,
зайзд та вхід
з бульвару
Лесі Українки 12-14

— ПРЕЗЕНТАЦІЯ КНИГИ —

Мій Афганістан.

Наш невивчений урок історії

Іна Олейник

Мій Афганістан.
Наш невивчений
урок історії

Автор —
Іна Олейник

Організатор —

**УКРАЇНСЬКА СПІЛКА
ВІТЕРАНІВ АФГАНІСТАНУ**

29 травня 2026 року

Початок о 14:00

НІАМ «Київська фортеця»
вул. Госпітальна, 24-А
Зайзд та вхід — з бульвару Лесі Українки
між будинками 12-14.

Капонір №2, Камінна зала.

Будемо раді зустріти!

ДИПЛОМАТИЧНИЙ ФРОНТ

ОФІЦІЙНО неоголошена війна в Афганістані 1979–1989 рр. закінчилася 15 лютого 1989 року завершенням виведення радянських військ з цієї країни. Але ця дата не принесла остаточного миру і спокою. Шлейф її залишався ще багато років по обидва боки від кордону.

В Афганістані кровопролиття перейшло на чверть XXI століття. В Україні та інших країнах колишнього СРСР так і залишаються невиліковними рани її учасників, не ліквідовано інші її гуманітарні наслідки.

У новій книзі Української Спілки ветеранів Афганістану наведено кроки дипломатії і військового керівництва на шляху завершення

Червонописький С. В. Афганська арена. Наслідки війни: дипломатичний фронт. Упорядник, редактор Аблазов В. І. – Київ: «Друкарік», 2026. – 460 с.: Іл. 135.

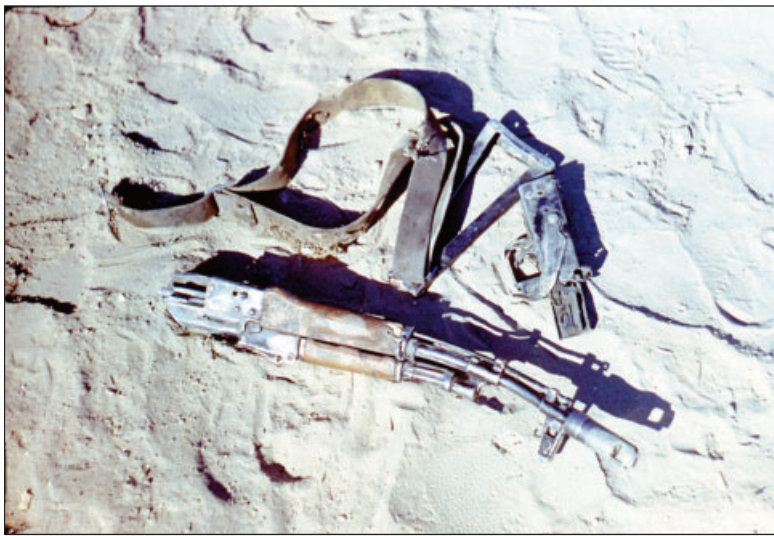
війни, надано суб'єктивні оцінки її відомими воєначальниками, зокрема керівниками оперативних груп, головними військовими радниками, командармами, розповіді про війну та її наслідки голови УСВА С. В. Червонописького, про діяльність всеукраїнської громадської організації ветеранів Афганської війни – Української Спілки ветеранів Афганістану.

У книзі великий розділ про захист прав тільки однієї категорії жертв війни – військовополонених. Це справжній дипломатич-

ний фронт в документах і обличчях.

Значний обсяг видання присвячується участі державних органів, насамперед Держкомітету України у справах ветеранів, МЗС України, дипломатів, а також громадських організацій ветеранів війни у ліквідації наслідків Афганської війни 1979–1989 рр., реалізації норм міжнародного гуманітарного права щодо осіб, які потрапили в полон та зникли безвісти.

Книга розрахована на широке коло читачів.

Пам'ять

ВИЖИВ В АФГАНІСТАНІ, ЗАГИНУВ ЗА УКРАЇНУ

На Алеї героїв Микулинецького кладовища у Тернополі відбулися поминальні заходи з нагоди третьої річниці з дня загибелі на Донеччині ветерана війни в Афганістані, старшого солдата 35-го окремого стрілецького батальйону Валерія Казмірчука (позивний «Єнот»).

Також провідали могили всіх ветеранів-«афганців», які загинули в російсько-українській війні, вшановуючи їх подвиг і пам'ять.

Герої не вмирають, а відходять

на небеса, і ми зобов'язані берегти пам'ять про мужніх воїнів!

Василь КОГУТ,
перший заступник голови
Тернопільської обласної
організації УСВА.

ГОЛОВА ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ обласної Спільки ветеранів Афганістану разом з бойовими побратимами відвідали могили героя, де спільною молитвою, запаленням лампадок і покладанням квітів вшанували його пам'ять.

Вжив на війні в Афганістані, але загинув за Україну. Бойові побратими поділилися спогадами про Валерія та про останні дні перебування з ним у 35-му окремому стрілецькому батальйоні.

УЧИТЕЛЬ, ВОЇН, ЗАХИСНИК

У Зачепилівці Харківської області відкрито меморіальну дошку війну-інтернаціоналісту захиснику України Юрію Коноводу, який загинув на сході країни.

Володимир Гусев. Були присутні учні та педагоги, мешканці громади.

Відкрив пам'ятну дошку молодший син загиблого воїна Дмитро Коновод.

Захід відбувся за фінансової підтримки депутата Харківської обласної ради І. Д. Гляня і депутата Берестинської районної ради, генерального директора ФГ «Зоря» І. Ф. Башкатова.

ПАМ'ЯТНУ ДОШКУ відкрито на фасаді школи, де Юрій Миколайович працював учителем історії, за ініціативи голови Зачепилівської організації ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів), учасників бойових дій, ветеранів армії та флоту Сергія Злидня.

Серед почесних гостей були представники ХОСВА Ігор Уманець, Сергій Воротняк, Юрій Ємельянов, Михайло Биков,

Військово-патріотичне виховання

В АТМОСФЕРІ ДАВНІХ ЧАСІВ

У Розумівці на Кіровоградщині на території історико-меморіального заповідника відбувся відкритий чемпіонат з військово-спортивного багатоборства «Чорний ворон», присвячений роковинам Холодноярської республіки. Організатор – ГО «Українське об'єднання учасників бойових дій та волонтерів АТО у Кіровоградській області» за сприяння обласної ради.

ефекти та умови, наближені до бойових, налаштовували на повну віддачу та серйозну боротьбу.

До чемпіонату доєдналися 9 команд учасників з різних громад Кіровоградщини. Змагалися на п'яти рубежах: не-повне розбирання та складання автомата, стрільба з пневматичної гвинтівки, метання гранати, спорядження магазину автомата патронами і тактична медицина.

Володимир Колебіденко був одним із членів організаційного комітету змагань та опікувався проведенням інструктажів з мінної безпеки та мінно-підривної справи.

Суддями на рубежах були учасники бойових дій, викладачі Центральноукраїнського державного університету імені В. Винниченка, Донецького державного університету внутрішніх справ, інструктори з вогневої і тактичної підготовки ГО «Українське об'єднання учасників бойових дій та волонтерів АТО у Кіровоградській області».

Для участі у чемпіонаті Знам'янська

МО ТСО України у співпраці із відділом освіти, молоді та спорту підготували три команди із числа здобувачів освіти ліцеїв

«Інтелект», «Гармонія», «Дивосвіт», ліцею імені Тараса Шевченка та гімназії «Семицвіт» міської ради. У загальному підсумку команди Знам'янської міської ТГ вибороли перші три переможні місця.

Володимир Колебіденко щиро дякував викладачам Сергію Богуну, Андрію Хандусенку, Тетяні Акіменко за вишкіл учасників, голові Знам'янської міської ради Володимиру Сокирку та працівникам відділу освіти, молоді та спорту – за всебічну підтримку і допомогу в підготовці та організації перевезення учасників.

ТТ

ТРЕТІЙ ТОСТ

Ідентифікатор медіа
R30-03455.

Газета заснована у липні 1991 року

ЗАСНОВНИК: УКРАЇНСЬКА СПІЛКА ВЕТЕРАНІВ
АФГАНІСТАНУ (ВОЇНІВ-ІНТЕРНАЦІОНАЛІСТІВ)

РЕДАКЦІЯ НЕ ЗАВЖДИ ПОДІЛЯЄ ПОЗИЦІЮ АВТОРІВ І НЕ МАЄ МОЖЛИВОСТІ ПОВЕРТАТИ РУКОПИСИ. ЛИСТУВАННЯ З ЧИТАЧАМИ – НА СТОРІНКАХ ГАЗЕТИ. ЗА ТОЧНІСТЬ І ДОСТОВІРНІСТЬ ВИКЛАДЕНИХ ФАКТІВ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НЕСЕ АВТОР.

НАША АДРЕСА:

01054, М. КИЇВ, ВУЛ. ЯРОСЛАВІВ ВАЛ, 36Е.

ТЕЛ. 272-47-45, ФАКС 272-50-42.

E-MAIL: USVA2007@UKR.NET

САЙТ: WWW.USVA.ORG.UA

ГАЗЕТУ ВІДДРУКОВАНО У ДРУКАРНІ

ФОП КЛЮЧУК С. М., МІСТО ЧЕРНІВЦІ,

ВУЛ. ЗАВОДСЬКА, 37.

Тираж 2000. Зам. 580.

ІНДЕКС 30224.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

